

V tomto čísle sú zhromaždené hlavné výsledky prác **Fenomenologického seminára** (FS), ktorý sa konal v r. 2003 – 2005 na pôde Filozofického ústavu SAV rámci grantového projektu 2-318 623, zameraného na slovenskú a českú fenomenológiu v stredoeurópskom kontexte.

Aj keď fenomenológia vznikla v stredoeurópskom priestore, presnejšie, v duchovnom prostredí Viedne, a potom sa rozšírila do germánskeho a slovanského sveta, jej návrat do tohto priestoru, pravda, v omnoho rozvinutejšej podobe či podobách v závislosti od autorov (Husserl, M. Heidegger, E. Fink a i.) či jazykového prostredia (francúzska, talianska, španielska, flámska, americká či iná fenomenológia), kladie ne jeden prekladateľský problém, pričom treba zároveň rozvíjať aj vlastnú národnú filozofiu. To je predmetom prvej štúdie, ktorá svojimi odvážnymi terminologickými riešeniami i smermi uvažovania iste môže prevkapiť či vyvolať diskusiu. S niektorými podobnými problémami sme sa už stretli v prekladoch statí heideggerovcov Francúza J.-F. Courtina (FILOZOFIA 1997/10) a Španiela G. Cereza (FILOZOFIA 2000/2).

Nepísanou zložkou programu aktivít FS je oboznamovanie odborného publika aspoň s časťou bohatej primárnej a sekundárnej fenomenologickej literatúry. (Tak to bolo aj v prípade 10-zväzkovej Husserlovej korešpondencie (*Husserliana Dokumente* III/1-10), recenzovanej na stránkach FILOZOFIE v r. 2002.) Jedným z poslednej zväzkov vydávaných Husserlových *Zobraných spisov* je zväzok (*Husserliana XXXIV*), v ktorom sa Husserl vracia k fenomenologickej redukcii vymedzenej v metodologických *Ideen I* (*Husserliana III/2*) o sedemnáť rokov skôr. To bola zároveň príležitosť ukázať, akým vývojom za tie roky prešiel.

Aj výskum hermeneutického diela P. Ricœura už bol jednou z tém FS v r. 1995 – 1997. V máji minulého roka však odišiel z tohto sveta, čo bol dôvod na to, aby sme sa k nemu vrátili so spomienkou, no bola to aj výzva skúmať rozsiahle a mnohoaspektové dielo, ktoré zanechal. Nech je v tomto ohľade príkladom prvá knižná publikácia o ňom v češtine od V. Huška *Symbol ve filosofii Paula Ricœura* (Svitavy 2003). Navyše, je to jeden z mála západných autorov, ktorí očakávali od východoeurópskych mysliteľov obrodu samotného západného myslenia a ktorý ako „zamatový“ filozof navštevoval Viedeň i Prahu ešte pred r. 1989 a celé desaťročie bol aj zahraničným členom redakcie časopisu *Voprosy filosofii*.

Aj keď G. Bachelard na prvý pohľad nepatrí do fenomenologického hnutia, jeho myslenie sa predsa len formovalo tak proti fenomenológii, ako aj s ňou, a to natoľko, že si vyslúžil titul „fenomenológa snovej imaginácie“. Florence Nicolasová dokonca objavila hlbokú paralelu medzi ním a Heideggerom („L'expérience poétique chez G. Bachelard et M. Heidegger.“ In: *Cahiers Gaston Bachelard*, 1998, č. 1). Možnú súvislosť medzi touto a nasledujúcou esejou s jej tézou, podľa ktorej je text „nekropolou“ a Bachelardom na strane druhej, ponecháme na zodpovednosť oboch autorov a na súdnosť čitateľa.

Naproti tomu zaradenie informácie o Lovani, tejto „Mekke“ fenomenológov, kde sa nachádza hlavný Husserlov archív, by nemalo vyvolať žiadnu diskusiu. Navyše, Husserlov archív v Lovani patrí do okruhu zahraničnej spolupráce grantu. To isté platí o preklade – čítať, komentovať a prekladať Husserlove práce do slovenčiny bolo jednou z pohnutí vzniku FS, ktorá sprevádzala aj žiadosť o tento grant – Husserlovej nástupnej prednášky na Univerzite vo Freiburgu i. B., na ktorú prišiel Husserl už ako riadny profesor z Göttingenu v r. 1916. Univerzite vo Freiburgu zostane verný až do konca svojho života napriek lákavým pozvaniu do Berlína. Nech mi je pri tejto príležitosti dovolené poďakovať sa Redakcii časopisu *Tijdschrift voor Filosofie*, v ktorom táto prednáška vyšla po prvýkrát, za láskavý súhlas s prekladom.

Číslo uzatvára séria recenzií novších i starších prác z fenomenológie alebo z jej aplikácií.

Jozef Sivák
zostavovateľ

